

Guia per a la compra pública circular d'envasos i embalatges

Abril 2024

Generalitat de Catalunya
**Departament d'Acció Climàtica,
Alimentació i Agenda Rural**

Índex

1.	Introducció i context normatiu.....	3
2.	Els impactes ambientals dels envasos i embalatges	5
2.1.	Fase de disseny i de producció	5
2.2.	Fase d'ús	5
2.3.	Fase d'eliminació	6
3.	Clàusules de circularitat per a envasos i embalatges	6
3.1.	Clàusules de prevenció de residus d'envasos	6
3.2.	Clàusules de millora de la gestió de fi de vida dels envasos	8
3.3.	Clàusules de foment dels productes de l'economia circular	9
4.	Les ecoetiquetes en la contractació pública	9
4.1.	Tipologia d'ecoetiquetes i la seva validesa	10
	ANNEX I. Ecoetiquetes	12

1. Introducció i context normatiu

La utilització estratègica de la compra pública és un instrument rellevant per a la consecució de polítiques públiques ambientals i socials, i l'assoliment d'un desenvolupament sostenible.

La consideració de la compra pública com a política pública, i no com a una simple adquisició de béns, serveis i obres, es justifica, principalment, per la necessitat de mantenir una coherència entre polítiques públiques, que permeti gestionar els recursos públics d'una manera eficient i eficaç; per la voluntat d'evitar o reduir les externalitats negatives vinculades al consum; i pel seu potencial com a instrument de tracció del mercat, atès el volum econòmic elevat associat. Segons dades de l'OCDE, l'any 2021, la compra i contractació pública va representar un 14,8% del PIB en els països de l'OCDE-UE.¹

En aquest sentit, la publicació de l'Estratègia Europa 2020, que considerava la contractació pública com a element clau per promoure un creixement "intel·ligent, sostenible i integrador" i l'entrada en vigor de les Directives 2014/23/UE, 2014/24/UE i 2014/25/UE, així com la consideració de la compra i contractació pública sostenible com a meta dins l'objectiu 12 de "producció i consum responsables" dels objectius de desenvolupament sostenible (ODS) de l'Agenda 2030 de les Nacions Unides, van afavorir un canvi de paradigma en la forma d'entendre els procediments de contractació.

Alhora, la transposició de la normativa europea a través de la Llei 9/2017, de 8 de novembre, de contractes del sector públic (LCSP) i posteriorment també del Reial decret llei 3/2020, de 4 de febrer, va obrir una finestra d'oportunitats que, tot i que amb matisos, ha permès avançar en la introducció de clàusules ambientals i socials en els contractes públics.

En aquest sentit, l'article 126.4 de la LCSP determina que, en els contractes que puguin afectar el medi ambient, les prescripcions tècniques s'han de definir aplicant criteris de sostenibilitat i protecció mediambiental. La llei també estableix que, en els contractes en què l'execució pugui tenir un impacte significatiu en el medi ambient, s'incloguin condicions ambientals mesurables com a criteris d'adjudicació (art. 145.3.h). Així, doncs, en els contractes que impliquin el subministrament de productes envasats o l'ús intensiu d'envasos i embalatges, és necessari introduir clàusules ambientals al respecte.

En relació amb la normativa sectorial aplicable, destaca la Directiva (UE) 2018/852 del Parlament Europeu i del Consell, de 30 de maig de 2018, per la que es modifica la Directiva 94/62/CE relativa als envasos i residus d'envasos. Aquesta Directiva, ja transposada pel Reial decret 1055/2022, de 27 de desembre, d'envasos i residus d'envasos, obliga a reciclar un mínim del 65% en pes de tots els residus d'envasos abans del 31 de desembre de 2025, i el 70% per a finals de 2030. Alhora, estableix que els estats membres han de vetllar per limitar el pes i el volum dels envasos, reduir al mínim el seu contingut en substàncies perilloses i dissenyar els envasos perquè siguin reutilitzables o valoritzables.

Pel que fa al Reial decret 1055/2022, de 27 de desembre, que incorpora la Directiva a l'ordenament jurídic espanyol, l'article 11.6 estableix que, en el marc de la contractació pública, les administracions públiques han d'incloure l'adquisició de productes en envasos reutilitzables i fàcilment reciclables, o envasos fabricats amb materials reciclats. Alhora, la norma estableix l'obligació d'arribar a una reducció del pes dels residus d'envasos produïts del 13% l'any 2025, i del 15% l'any 2030, respecte

¹[Government at a Glance 2023](#)

dels que es van generar l'any 2010. També anomena com a objectiu aconseguir que tots els envasos que es posin al mercat siguin reciclables l'any 2030 i, sempre que sigui possible, reutilitzables.

El Reial decret també esmenta que, per tal de garantir l'ús circular dels residus de plàstic en els envasos, cada productor de productes ha de procurar que els envasos de plàstic no fabricats amb plàstic compostable que introdueixi en el mercat tinguin els continguts en plàstic reciclat següents:

- Per a l'any 2025, almenys un 25% de plàstic reciclat en envasos de PET.
- Per a l'any 2025, almenys un 20% de plàstic reciclat en envasos sense PET.
- Per a l'any 2030, almenys un 30% de plàstic reciclat en tots els envasos.

Per complir aquests objectius, es fa referència als continguts de plàstic reciclat que haurien de tenir els diferents tipus de productes que no continguin plàstic compostable l'any 2030:

- 35% per a pots, garrafes i articles similars de plàstic de fins a 5 litres de capacitat, incloent-hi tapes i taps.
- 15% per a pots, terrines, safates, cistelles i altres articles similars de plàstic.
- 15% per a pel·lícules de plàstic utilitzades en aplicacions d'envasat primari, inclosos revestiments, taps i embolcalls, entre altres.
- 30% per a pel·lícules de plàstic utilitzades en aplicacions d'envasat secundari o terciari, com embolcalls retràctils, revestiments, sacs, embalatges de bombolles, sobres, entre altres.
- 60% per a palets, caixes, bidons, contenidors d'emmagatzematge i altres articles similars de plàstic.

Per la seva banda, la nova Llei 7/2022, de 8 d'abril, de residus i sòls contaminats per a una economia circular, que incorpora les modificacions introduïdes per la Directiva (UE) 2018/851 i les principals obligacions derivades de la Directiva (UE) 2019/904 o Directiva sobre plàstics d'un sol ús, estableix la creació d'un impost especial sobre els envasos de plàstic no reutilitzables, per tal de prevenir la generació de residus; convida les administracions públiques a fomentar el consum d'aigua potable mitjançant fonts o utilitzant envasos reutilitzables; i recorda la prohibició d'utilitzar ftalats i bisfenol A en la producció d'envasos, entre altres. Alhora, l'article 16 obliga les administracions públiques a incloure, en el marc de la contractació i compra pública, l'ús de productes de durabilitat elevada, reutilitzables, reparables o de materials reciclables fàcilment, així com materials fabricats amb materials procedents de residus o subproductes.

L'Annex V de la Llei també fa referència a la utilització de la contractació pública sostenible per incentivar una millor gestió de residus i l'ús de productes i materials reutilitzats, preparats per a la reutilització i reciclats, així com la reparació de productes. D'altra banda, l'Annex VI aporta, com a exemple de mesures de prevenció de residus, els acords amb el sector de l'hostaleria i la restauració per al foment dels envasos reutilitzables i la integració de criteris ambientals i de prevenció de residus en la contractació de béns i serveis.

Finalment, cal esmentar l'impuls donat per l'Estratègia catalana d'ecodisseny per a una economia circular i ecoinnovadora (Ecodiscat), aprovada l'any 2015, en la promoció de formes de consum i producció sostenibles i, concretament, en la reducció del pes i volum dels envasos, l'ús de materials amb menys impacte ambiental i l'aplicació de sistemes de reutilització d'envasos, entre altres.

L'Ecodiscat s'integra, l'any 2024, en el Full de ruta de l'economia circular a Catalunya (FRECC) 2030, que comprèn una línia d'actuació dedicada a potenciar la compra pública com a instrument tractor de l'economia circular i, concretament, una acció específica de foment de solucions ecodissenyades a través de la compra pública.

Totes aquestes normes i estratègies, i les seves obligacions i recomanacions corresponents, responen al principi de la jerarquia de residus, segons el qual és necessari reduir, reutilitzar i, finalment, reciclar els residus d'envasos quan no hagi estat possible evitar-los. En aquest sentit, la compra i contractació pública pot ser una eina de gran utilitat per a la consecució dels objectius esmentats, atès que el seu import econòmic associat elevat pot *traccionar* el mercat perquè ofereixi cada vegada més envasos i embalatges reutilitzables, amb una reciclabilitat elevada, amb contingut de material reciclat, alhora que envasos i embalatges de menys pes.

2. Els impactes ambientals dels envasos i embalatges

En aquest apartat es fa referència als impactes ambientals principals vinculats als envasos i embalatges, per tal de poder identificar quins són els grans reptes d'aquesta mena de productes.

2.1. Fase de disseny i de producció

Els impactes ambientals dels productes i també dels envasos s'han d'estudiar en la seva fase de disseny. Aquesta etapa és cabdal i determina el comportament i els impactes que es produiran al llarg de tot el seu cicle de vida (producció, ús i eliminació), i, per tant, és fonamental que s'apliquin criteris d'ecodisseny en la seva concepció.

Durant la fase de producció dels envasos i embalatges, els impactes ambientals dependran dels materials de què estiguin constituïts aquests envasos, si bé els materials més utilitzats habitualment com a envasos i embalatges en les compres de l'administració pública són el plàstic i el cartró.

En aquest sentit, l'extracció i consum de matèries primeres (com el petroli, en el cas del plàstic, i la fusta, en el cas del cartró) constituirà un dels impactes principals d'aquesta fase, juntament amb el procés de fabricació dels envasos, que es duu a terme en fàbriques que, entre altres recursos, consumeixen energia i aigua, i alliberen gasos amb efecte d'hivernacle i residus. D'altra banda, els processos de fabricació sovint tenen associats grans desplaçaments, atès que les etapes de producció dels diferents components dels productes es localitzen en països i indrets diferents.

2.2. Fase d'ús

La fase d'ús dels envasos i embalatges correspon al moment en què arriben al consumidor i aquest en fa l'ús necessari abans d'eliminar-los.

Malauradament, per les característiques intrínseques dels envasos i embalatges, i la seva escassa reutilització, sovint, la fase d'ús és molt curta. En aquest sentit, un dels aspectes potencials que cal treballar a través de la compra pública és que aquest temps de vida útil sigui cada vegada més llarg. Així, doncs, cal recomanar la compra de productes en envasos de llarga durada, reutilitzables i també reparables.

També és recomanable informar el consumidor final sobre el comportament ambiental dels productes que utilitza (matèries primeres utilitzades, possibilitat de reutilització, reciclatge, etc.).

2.3. Fase d'eliminació

Quan els envasos i embalatges han arribat a la fi de la seva vida útil, o el consumidor així ho ha decidit, esdevenen un residu que cal gestionar. Aquest és un dels impactes més rellevants associats a aquests productes: la seva ràpida conversió en residus que, juntament amb el seu consum elevat, fan que representin una gran problemàtica global. Concretament, a la Unió Europea es van generar 188,7 kg de residus d'envasos per habitant durant l'any 2021, fet que va comportar la generació de 84 milions de tones de residus d'envasos en total, de les quals el 40,3% van ser envasos de paper i cartró, el 19,0%, envasos de plàstic, el 18,5%, envasos de vidre, el 17,1%, envasos de fusta i el 4,9%, envasos de metall.²

3. Clàusules de circularitat per a envasos i embalatges

Tal com s'ha observat en l'apartat anterior, els aspectes ambientals principals que cal considerar en els envasos i embalatges són el seu disseny el temps de vida útil, i la seva gestió de fi de vida. En aquest sentit, en els contractes de subministrament o ús intensiu de productes envasats o embalatges (p. e., productes de neteja, equips de protecció individual, productes sanitaris, tèxtils o productes TIC, entre altres), o en contractes de missatgeria, càtering i altres contractes de transport de productes, cal introduir clàusules que contribueixin a reduir, reutilitzar o reciclar els residus d'envasos tal com estableix la normativa vigent.

Així, doncs, i considerant la jerarquia de residus, a continuació s'exposen diverses possibilitats que cal considerar en funció del tipus de contracte i el principi de proporcionalitat.

3.1. Clàusules de prevenció de residus d'envasos

En aquest apartat s'especifiquen algunes de les clàusules principals que cal considerar per a la prevenció de residus d'envasos en els contractes públics, sens perjudici de l'obligació d'incorporar, en els contractes de restauració, serveis d'àpats, subministraments de productes alimentaris, i concessió de serveis que incorporin la prestació de serveis alimentaris, i de serveis de menjadors col·lectius, les prohibicions, requisits i condicions especials d'execució que estableixen, respectivament l'Acord del Govern de restricció de determinats productes de plàstic d'un sol ús, d'11 de juny de 2019³, i de mesures en relació amb els contractes públics de subministrament de productes alimentaris, de concessió de serveis que incorporin prestació de serveis alimentaris, i de serveis de menjadors col·lectius, de 31 de maig de 2022⁴.

Adquisició de productes a granel o amb envàs d'elevada capacitat

En els contractes amb ús intensiu de productes envasats o de subministrament de productes envasats o embalatges, cal incorporar clàusules que evitin o limitin els envasos monodosi. Si existeix evidència d'oferta al mercat, s'ha d'introduir com a requisit tècnic o condició especial d'execució,

² [Packaging waste statistics EU](#)

³ [Acord del Govern de restricció de determinats productes de plàstic d'un sol ús a la Generalitat de Catalunya](#)

⁴ [Acord del Govern de mesures en relació amb els contractes públics de subministrament de productes alimentaris, de concessió de serveis que incorporin prestació de serveis alimentaris i de serveis de menjadors col·lectius](#)

l'exigència de que el producte es subministri a granel o amb envàs de gran capacitat i si no hi ha prou oferta, es podrà valorar com a criteri d'adjudicació. Aquestes clàusules s'hauran d'incorporar, especialment, en els contractes de subministrament de productes alimentaris, de concessió de serveis que incorporin prestació de serveis alimentaris, i de serveis de menjadors col·lectius, d'acord amb el que estableix l'Acord del Govern de 31 de maig de 2022.

Adquisició de productes concentrats

En els contractes en què calgui utilitzar intensivament productes envasats, i aquests comptin amb una opció concentrada disponible en el mercat, se n'hauria d'introduir l'ús com a condició especial d'execució o requisit tècnic per tal de reduir el consum d'envasos. De la mateixa manera, si es desconeix l'existència d'una solució concentrada, s'hauria de valorar aquesta opció com a criteri d'adjudicació. Un exemple de contracte on és possible aplicar aquesta clàusula és el contracte de servei de neteja d'edificis, en relació amb els productes de neteja que cal adquirir per dur a terme el servei.

Dosificació de productes

En contractes intensius en l'ús de productes envasats, es poden introduir clàusules que afavoreixin la correcta dosificació, per tal d'afavorir que el consum eficient de productes condueixi a la reducció de residus d'envasos. En aquest sentit, es poden introduir criteris d'adjudicació, requisits tècnics o condicions especials d'execució sobre formació del personal adscrit en dosificació adequada, elaboració i seguiment d'un pla de treball que introdueixi mesures de dosificació o adquisició de productes amb dosificadors d'una determinada capacitat, o que incorporin instruccions al respecte.

Sistemes d'envasos i embalatges retornables

En contractes intensius en l'ús de productes envasats o embalatges, i amb l'objectiu de reduir els envasos d'un sol ús, es podrà establir com a requisit tècnic o condició especial d'execució, o valorar com a criteri d'adjudicació, que les empreses licitadores utilitzin algun sistema que permeti la recuperació dels envasos primaris o secundaris (embalatges) per a la seva reutilització mitjançant sistemes de logística inversa (p. e., de palets, caixes o bidons de productes) o sistemes de dipòsit, devolució i retorn (SDDR) (p. e., de carmanyoles o envasos de begudes en serveis de càterin, serveis d'àpats a domicili o menjadors per a col·lectivitats), entre altres. En els contractes de restauració serveis d'àpats, subministraments de productes alimentaris, i concessió de serveis que incorporin la prestació de serveis alimentaris, i de serveis de menjadors col·lectius, s'hauran d'incorporar en els termes que estableixen els Acords del Govern de restricció de determinats productes de plàstic d'un sol ús, d'11 de juny de 2019, i de mesures en relació amb els contractes públics de subministrament de productes alimentaris, de concessió de serveis que incorporin prestació de serveis alimentaris, i de serveis de menjadors col·lectius, de 31 de maig de 2022.

Reducció de la relació kr/kp

Amb l'objectiu de reduir el pes dels residus d'envasos, es pot valorar que, en contractes amb un ús intensiu de productes envasats o embalatges, o en contractes de subministrament de productes amb envàs o embalatge, la ràtio entre el pes de l'envàs (kr) i el pes del producte (kp) sigui tan baixa com sigui possible. També és possible exigir, com a requisit tècnic o com a condició especial d'execució, un determinat gramatge i mida màxims, i valorar-ne la reducció com a criteri d'adjudicació. Aquesta mena de clàusules poden ser útils per reduir el sobreenvasat, però cal utilitzar-les de manera que no es comprometi la reciclabilitat i la seguretat del producte. Tampoc són adients en contractes on existeixin sistemes de reutilització d'envasos i se'n pugui reduir la durabilitat.

3.2. Clàusules de millora de la gestió de fi de vida dels envasos

En aquest apartat s'aporta informació sobre les possibles clàusules per introduir en els contractes públics vinculats al consum d'envasos i embalatges per tal de garantir la millor gestió de fi de vida.

Reciclabilitat d'envasos i embalatges

La reciclabilitat dels envasos i embalatges és un aspecte rellevant que cal considerar en qualsevol escenari: tant si l'envàs està previst per ser reutilitzat com si no, atès que, en algun moment, esdevindrà un residu.

En aquest sentit, en contractes de subministrament de productes o contractes intensius en l'ús de productes amb envàs o embalatge, cal prioritzar els envasos monomaterials i amb estructura monocapa, atès que el disseny d'envasos i embalatges amb diversos tipus de materials i capes suposa un problema en termes de reciclatge. Alhora, si l'envàs conté diversos materials, cal que aquests siguin separables i identificables fàcilment, alhora que cal evitar que un mateix envàs inclogui materials incompatibles entre ells o additius que dificultin el reciclatge.⁵

D'altra banda, els materials que presenten diferents densitats són més fàcilment separables en les plantes de triatge, i els envasos que presenten tons clars es poden identificar millor mitjançant lectors òptics que els envasos de tons foscos. Alhora, els materials procedents del reciclatge d'envasos translúcids o transparents tenen més possibilitats de sortida en el mercat que els opacs, i els adhesius dels envasos han de ser solubles i de mida reduïda per tal de facilitar el procés de reciclatge i donar més sortida de mercat als materials resultants.⁶

De la mateixa manera, existeixen determinats materials més favorables que altres en termes de reciclabilitat (p. e., el paper i cartró, el vidre i l'alumini són materials fàcilment reciclables).⁷ Alhora, també és possible fer referència, en els plecs, a diverses certificacions que permeten acreditar el grau de reciclabilitat o capacitat de gestió de fi de vida a través del compostatge domèstic o industrial. En aquest sentit, cal evitar l'ús de bioplàstics que es presentin com a compostables, però no disposin d'una ecoetiqueta TÜV Austria o equivalent que ho acrediti.

Per incloure aquestes consideracions en els contractes que impliquin un consum elevat d'envasos i embalatges, es recomana consultar l'Annex I d'ecoetiquetes.

Informació sobre la gestió correcta dels residus d'envasos

En els contractes en què el contractista entregui com a subministrament o gestioni durant l'execució un elevat volum d'envasos i embalatges, es pot exigir, com a requisit tècnic o condició especial d'execució, o valorar com a criteri d'adjudicació, que aquest ofereixi una formació o proveeixi de la informació necessària sobre la gestió correcta de cada tipus d'envàs i embalatge, amb la finalitat d'evitar que es realitzi una separació incorrecta dels residus d'envasos i com a eina de sensibilització i informació ambiental.

⁵ [*Guía de envase y embalaje*](#)

⁶ [*Guía de ecodiseño de envases y embalajes*](#)

⁷ [*Circular Pack. Impulsando la circularidad en los envases alimentarios*](#)

3.3. Clàusules de foment dels productes de l'economia circular

Contingut en material reciclat

Per tal de reduir l'ús de matèries primeres i donar sortida als productes de l'economia circular, és a dir, a aquells productes elaborats a partir de residus que han estat reciclats i utilitzats novament com a materials d'entrada en les cadenes de producció, és necessari que l'administració pública i la resta d'actors amb capacitat de compra els adquireixin.

Així, doncs, en els contractes públics de subministrament de productes envasats o d'ús intensiu, és rellevant requerir, com a especificacions tècniques, o valorar amb criteris d'adjudicació (en funció del tipus de contracte i coneixement del mercat) el contingut en material reciclat dels envasos i embalatges. Per tal d'acreditar el contingut en material reciclat, es pot fer referència a les ecoetiquetes de l'Annex I.

Mesures i plans de circularitat

En contractes que impliquin l'ús intensiu de productes amb envàs o embalatge, es pot valorar com a criteri d'adjudicació o requerir, com a condició especial d'execució, l'elaboració d'un pla de circularitat del contracte o la selecció de determinades mesures de circularitat per a la reducció dels residus d'envasos, la millora de la seva gestió de fi de vida i el foment de l'economia circular, sempre amb el seguiment corresponent per garantir-ne l'aplicació real.

4. Les ecoetiquetes en la contractació pública

En l'àmbit de la definició de les clàusules per a l'adquisició de productes que utilitzin envasos i embalatges tan sostenibles com sigui possible, és especialment rellevant la utilització d'ecoetiquetes de referència com a mitjà d'acreditació, ja sigui dels criteris d'adjudicació, les especificacions tècniques o les condicions especials d'execució.

En aquest sentit, és important entendre que no totes les etiquetes són vàlides i que, segons la Llei 9/2017, de 8 de novembre, de contractes del sector públic (LCSP), les etiquetes han de complir amb una sèrie de requisits per poder-les considerar en els plecs de contractació. Aquests requisits s'estableixen a l'article 127 i són els següents:

- Que els requisits exigits per a l'obtenció de l'etiqueta es refereixin únicament a criteris vinculats a l'objecte del contracte i siguin adequats per definir les característiques de les obres, els subministraments o els serveis que constitueixin aquest objecte.
- Que els requisits exigits per obtenir l'etiqueta es basin en criteris verificables objectivament i que no siguin discriminatoris.
- Que les etiquetes s'adoptin d'acord amb un procediment obert i transparent en què puguin participar totes les parts concernides, com ara organismes governamentals, els consumidors, els interlocutors socials, els fabricants, els distribuïdors i les organitzacions no governamentals.
- Que les etiquetes siguin accessibles a totes les parts interessades.
- Que els requisits exigits per obtenir l'etiqueta hagin estat fixats per un tercer sobre el qual l'empresari no pugui exercir una influència decisiva.

- Que les referències a les etiquetes no restringeixin la innovació.

Alhora, en el mateix article, s'estableixen algunes qüestions que cal tenir en compte si finalment es decideix fer referència a alguna etiqueta en els plecs:

- Si una etiqueta estableix alguns requisits que no es vinculen a l'objecte del contracte, es poden definir les especificacions tècniques d'acord amb els aspectes d'aquesta etiqueta que sí que estiguin vinculats a l'objecte del contracte, però els òrgans de contractació no han d'exigir l'etiqueta com a tal.
- Els òrgans de contractació que exigeixin una etiqueta específica han d'acceptar totes les etiquetes que verifiquin que es compleixen requisits que siguin equivalents a aquells que són exigits per a l'obtenció d'aquella etiqueta (mitjançant, per exemple, l'expressió habitualment utilitzada "o equivalent").
- L'òrgan de contractació ha d'acceptar altres mitjans adequats de prova que demostrin que les obres, els subministraments o els serveis que ha de prestar el futur contractista compleixen els requisits de l'etiqueta específica exigida. En aquest sentit, la càrrega de la prova de l'equivalència recau, en tot cas, en el candidat o licitador.
- Quan els òrgans de contractació no requereixin als plecs que les obres, els subministraments o els serveis compleixin tots els requisits exigits per a l'obtenció d'una etiqueta, han d'indicar a quins d'aquests requisits es fa referència.
- La indicació d'una etiqueta específica en les prescripcions tècniques en cap cas eximeix l'òrgan de contractació de la seva obligació de detallar amb claredat en els plecs les característiques i els requisits que es volen imposar i el compliment de les quals l'etiqueta específica exigida pretén provar.

4.1. Tipologia d'ecoetiquetes i la seva validesa

Considerant els requisits que estableix la LCSP a l'hora de considerar una etiqueta com a vàlida, a continuació es descriuen les diferents tipologies d'etiquetes existents i quines es recomanen per a l'ús en la compra pública.

4.1.1. Obligatòries i recomanades

Etiquetes obligatòries

Les etiquetes obligatòries són aquelles que la normativa regula i que les empreses tenen l'obligació legal d'incloure per tal d'aportar determinades informacions sobre el producte o l'envàs. Són etiquetes obligatòries, les següents: els pictogrames de seguretat o les etiquetes d'eficiència energètica dels electrodomèstics.

En l'àmbit dels envasos, existeix un marcatge obligatori regulat per l'esmentat Reial decret 1055/2022, de 27 de desembre, d'envasos i residus d'envasos, en relació amb els envasos compostables. Segons la norma, han d'indicar, mitjançant un marcatge en l'envàs, que no s'abandoni aquest en l'entorn i que es compleix amb la certificació de la norma UNE 13432:2001 o un altre estàndard europeu i nacional sobre compostatge en condicions industrials o de biodegradació a través de compostatge domèstic o comunitari. Alhora, els envasos i productes de plàstic que indica la Llei 7/2022 han d'anar marcats segons les especificacions del Reglament

d'execució (UE) 2020/2151 de la Comissió, de 17 de desembre de 2020, que estableix el marcatge dels productes de plàstic d'un sol ús.

Etiquetes ecològiques tipus I (norma ISO 14024) – Ecoetiquetes recomanades

Les etiquetes ecològiques o ecoetiquetes de tipus I són aquelles que certifiquen el compliment de criteris ambientals específics en relació amb un producte o servei. Es tracta d'ecoetiquetes el compliment dels criteris de les quals l'avalua una tercera part independent, que és qui atorga el distintiu i exerceix com a entitat certificadora. Compleixen els principis d'objectivitat, transparència, independència, accessibilitat i no restricció de la innovació de la LCSP i, per tant, poden utilitzar-se com a mecanismes d'acreditació en la contractació pública. Alguns exemples d'aquestes ecoetiquetes són el Distintiu de Garantia de Qualitat Ambiental, l'etiqueta EU Ecolabel, el Cigne Nòrdic i l'Àngel Blau.

4.1.2. No recomanades

Etiquetes ecològiques tipus II (norma ISO 14021) – Autodeclaracions ambientals

Les autodeclaracions ambientals (logotips i texts), tal com ja indica el primer mot, les fan les mateixes empreses sobre els seus productes i no requereixen verificació per part d'un òrgan independent. És per això que no es poden considerar com a equivalents a les ecoetiquetes de tipus I ni tampoc com a prova de compliment de criteris ambientals.

La norma ISO 14021 ofereix una orientació en l'ús d'alguns termes de caràcter ambiental (p. e., compostable, biodegradable, reciclable, reutilitzable, reducció de residus, etc.) i en l'ús del cercle de Möbius, però l'ús d'aquests termes o logotips no respon a cap acreditació per una tercera part independent.

En aquest sentit, cal esmentar que el Reial decret 1055/2022, de 27 de desembre, d'envasos i residus d'envasos, estableix com a prohibició el marcatge dels envasos amb expressions com "respectuós amb el medi ambient" o altres equivalents que indueixin a pensar que són biodegradables o que no és necessari reciclar-los.

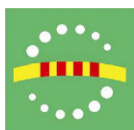
Declaracions ambientals tipus III (norma ISO 14025)

Les declaracions ambientals del producte presenten dades quantitatives sobre els impactes ambientals de determinats productes, que revisen òrgans independents. Tanmateix, no es tracta d'etiquetes que garanteixin el compliment d'un nivell ambiental determinat, sinó que són informatives únicament.

ANNEX I. Ecoetiquetes

En aquest apartat es recullen les principals etiquetes relacionades amb la circularitat dels envasos i embalatges que es poden utilitzar en la compra i contractació pública, i els aspectes que recullen.

1. Distintiu de garantia de qualitat ambiental

- [Primeres matèries i productes de vidre reciclat](#). Per tal d'obtenir l'etiqueta, cal complir, entre altres:
 - Els envasos de vidre reciclat han d'estar constituïts per un 80% de vidre reciclat, sobre el pes de producte
- [Productes de material compostable](#). Per tal d'obtenir l'etiqueta, cal complir, entre altres:
 - Compliment dels requisits de la norma UNE-EN 13432, "Envasos i embalatges. Requisits dels envasos i embalatges valoritzables mitjançant compostatge i biodegradació. Programa d'assaig i criteris d'avaluació per a l'acceptació final de l'envàs o embalatge".
- [Productes de fusta](#). Aplicable en els envasos i embalatges corresponents a caixes, caixons d'embalatge i plataformes (palets). S'ha de complir amb una de les tres condicions:
 - 60% de la fusta de procedència local (es considera local la fusta provinent de Catalunya)
 - 30% de la fusta amb procedència de boscos que disposin de la certificació forestal d'acord amb PEFC, FSC o qualsevol altre esquema de reconeixement internacional
 - 30% en pes de la fusta de procedència reciclada

2. FSC

- [Embalatge i packaging](#) (palets i compostos, caixes i calaixos de fusta, cartró i paper corrugat, bosses de paper, fundes, caixes, cartrons i etiquetes):
 - Etiqueta [FSC RECICLADO](#): etiqueta que indica que els productes han estat elaborats amb un 100% de material reciclat (sigui de materials recuperats postconsum o preconsum)
- Etiqueta [FSC MIXTO](#): els productes que porten aquesta etiqueta estan elaborats amb una barreja de materials procedents de boscos certificats per FSC, materials reciclats o fusta controlada FSC.

3. PEFC

- [Embalatge responsable](#) (envasos o embalatges de paper, cartró o fusta):
 - Etiqueta [PEFC Recicladu](#): si el producte inclou només material forestal i arbori d'origen reciclat, es pot utilitzar aquesta etiqueta
- Etiqueta [PEFC Certificadu](#): certificat que prova que un mínim del 70% del producte s'ha elaborat amb fusta de boscos gestionats de forma sostenible. Pot incloure material reciclat i, si és així, s'esmenta a l'etiqueta.

4. EU Ecolabel

- [Lubricants](#) (fluids hidràulics, olis per a engranatges, olis per a serres de cadena, olis per a motors de dos temps, greixos per a maquinària, agents desencofrants o lubricants per a cables metàl·lics). Per tal d'obtenir l'etiqueta, cal complir, entre altres:
 - Mínim del 25% de plàstic als envasos per tal d'utilitzar contingut de plàstic reciclat postconsum
- Presència d'instruccions clares sobre dosificació del producte
- Disseny apropiat per evitar el vessament del producte
- Presència d'instruccions clares sobre com gestionar els envasos en el seu fi de vida
- Condicions tècniques mínimes per garantir que el producte s'utilitzarà de manera òptima, i no caldran grans quantitats per obtenir resultats
- [Bosses de paper](#) (inclòs el paper d'embolicar) que consisteixin en 100% paper, cartró o substrats a base de paper. Per tal d'obtenir l'etiqueta, cal complir, entre altres:
 - Els adhesius únicament es permeten si són fàcils d'extreure
 - "Si us plau, reutilitza aquesta bossa" ha d'aparèixer a les bosses de paper
 - La quantitat de paper de fàbrica enviat a reciclar no supera un llindar determinat
- [Sabates](#) de tota mena. Per tal d'obtenir l'etiqueta, cal que compleixin, entre altres:
 - El cartró i el paper utilitzats per a l'embalatge final del calçat han de ser de materials 100% reciclat
 - El plàstic utilitzat per a l'embalatge final del calçat ha de ser d'almenys un 80% de material reciclat
- [Rentaplats industrials i institucionals, i detergents per a la roba](#). Per tal d'obtenir l'etiqueta, cal que compleixin, entre altres:

- S'exigeix als productors de detergents certificats que respectin una certa relació entre pes i utilitat en els envasos. L'embalatge també ha d'estar dissenyat per garantir-ne la reciclabilitat, evitant possibles contaminants i materials incompatibles que se sap que redueixen la qualitat del reciclatge. Finalment, la informació d'eliminació dels envasos ha de ser clara i visible a l'envàs del detergent. Les ampolles d'esprai també han de ser emplenables i reutilitzables.
- Es limita l'ús innecessari de detergents assegurant que els productes van acompanyats d'instruccions sobre dosificació. Alhora, l'impacte ambiental de no seguir les instruccions ha de quedar clarament reflectit a l'embalatge.
- [Serveis de neteja professional d'interiors](#). Per tal d'obtenir l'etiqueta, cal que compleixin, entre altres:
 - Ús de productes de neteja amb impacte ambiental baix (almenys el 50% en volum del total usats). Els productes de neteja utilitzats anualment han de comptar amb l'Ecolabel o una altra etiqueta ecològica de tipus I i la part restant ha de complir requisits de toxicitat estrictes.
 - Formació del personal per garantir la dosificació, l'ús i la manipulació correctes dels productes de neteja
 - Limitar els residus (per exemple, fomentant l'ús de productes concentrats i reutilitzables)
 - Formació del personal per garantir una classificació i eliminació correctes de residus

5. Cigne nòrdic

- [Envasat de productes alimentaris en estat líquid](#) (llet, iogurts, sopa, etc.). Per tal d'obtenir l'etiqueta, cal que compleixin, entre altres:
 - Contingut mínim del 90% de materials renovables o del 80% de material reciclat
- Reducció de l'ús de productes químics que puguin reduir les oportunitats de reciclatge
- Requisits quant a reciclabilitat
- [Envasos alimentaris d'un sol ús](#) (tasses de cafè, caixes de pizza, envasos i paper per a aliments embolicats d'un sol ús com tasses, gots, plats, coberts i palletes, bosses i films per envasar aliments com bosses de pa, bosses de congelador, fruites i verdures, filtres de cafè i té, escuradents, etc.). Per tal d'obtenir l'etiqueta, cal que compleixin, entre altres:
 - Producció utilitzant una proporció elevada (mínim del 90%) de material renovable o plàstic reciclat

- [Productes de neteja](#). Per tal d'obtenir l'etiqueta, cal que compleixin, entre altres:
 - Requisits de disseny per al reciclatge
 - Limitació de la relació entre embalatge i contingut
 - Productes concentrats i envasos emplenables
- [Rentaplats i detergents per a la roba](#) d'ús professional. Per tal d'obtenir l'etiqueta, cal que compleixin, entre altres:
 - Disseny reciclable de l'envàs (i reutilització d'envasos grans)
- [Consumibles per a vehicles](#). Per tal d'obtenir l'etiqueta, cal que compleixin, entre altres:
 - Envasos dissenyats per al seu reciclatge
- [Pintures i vernissos](#). Per tal d'obtenir l'etiqueta, cal que compleixin, entre altres:
 - Utilització de materials reciclats a l'embalatge (mínim del 30% en pes en envasos de plàstic)
 - Informació sobre dosificació i conservació adequada
 - Informació sobre gestió de fi de vida
- [Serveis d'alimentació i instal·lacions per a conferències](#). Per tal d'obtenir l'etiqueta, cal que compleixin, entre altres:
 - Prohibició general de l'ús de productes i envasos d'un sol ús (envasos de monodosi, càpsules de cafè, etc.)
 - En els serveis de càterring, menjar ràpid o similars, es poden fer servir productes/envasos d'un sol ús sempre que compleixin els requisits de l'ecoetiqueta Cigne Nòrdic al respecte, estiguin elaborats amb materials reciclables o tinguin un contingut d'un 50% de plàstic reciclat
- [Serveis de neteja](#). Per tal d'obtenir l'etiqueta, cal que compleixin, entre altres:
 - Formació en gestió de residus i neteja sostenible
 - Mecanismes de dosificació dels productes de neteja
 - Productes amb ecoetiquetes

6. NF Environnement

- [Sobres i bosses postals](#). Per tal d'obtenir l'etiqueta, cal que compleixin, entre altres:
 - Donar compliment a requisits de reciclabilitat, entre altres criteris de reducció de l'impacte ambiental dels envasos i embalatges vinculats a la missatgeria

7. Àngel Blau

- [Productes tèxtils sostenibles](#). Per tal d'obtenir l'etiqueta, cal que compleixin, entre altres:
 - L'embalatge, si és de paper o cartró, ha de contenir un mínim del 80% de material reciclat (postconsum)
- No es permet l'ús de diferents plàstics. Les bosses de polietilè han de contenir un mínim del 80% de plàstic reciclat
- L'embalatge ha de ser reciclable
- [Sabates sostenibles](#). Per tal d'obtenir l'etiqueta, cal que compleixin, entre altres:
 - Els envasos o embalatges han de contenir el nivell màxim de material reciclat que sigui possible i han de ser reciclables d'acord amb criteris determinats
- [Lubricants i fluids hidràulics biodegradables](#). Per tal d'obtenir l'etiqueta, cal que compleixin, entre altres:
 - Els envasos han de contenir un mínim del 25% en massa de plàstic reciclat
 - Alternativament, es pot utilitzar plàstic reutilitzable. Cal presentar documentació per garantir aquesta condició
- [Productes de neteja de superfícies dures](#), [rentaplats sostenibles](#) i [detergents per a la roba](#). Per tal d'obtenir l'etiqueta, cal que compleixin, entre altres:
 - Embalatges amb sistemes de retorn
 - Limitació de la ràtio entre envàs i contingut
 - Embalatge amb un 80% o més de material reciclat postconsum
 - El paper i cartró utilitzat ha de contenir un mínim del 80% de material reciclat. En els envasos secundaris, aquest mínim ha de ser del 70%
 - Les ampolles i envasos de PET han de contenir un 70% de plàstic reciclat postconsum. En altres plàstics, el mínim ha de ser del 50%

- Disseny per a la reciclabilitat i limitació de determinades substàncies en la composició dels envasos
- Informació sobre gestió en el fi de vida
- Instruccions de dosificació i aportació de dosificadors
- [Sistemes de reutilització de begudes i menjar per emportar-se](#). Per tal d'obtenir l'etiqueta, cal que compleixin, entre altres:
 - Criteris de composició dels envasos i requisits per als proveïdors
 - Els envasos han de ser reciclables. En aquest sentit, per exemple, els envasos de begudes de plàstic no poden contenir diferents tipologies de plàstic i han de tenir una durabilitat mínima de 500 cicles de rentada
- [Cantines i serveis de càtering](#). Per tal d'obtenir l'etiqueta, cal que compleixin, entre altres:
 - Criteris per a la reducció dels residus (no públics)
- [Caixes i bosses de paper elaborades amb un 100% de material recuperat](#). Per tal d'obtenir l'etiqueta, cal que compleixin, entre altres:
 - Requisits quant a les fonts d'origen, entre altres
- [Caixes i bosses de paper elaborades amb material reciclat](#). Per tal d'obtenir l'etiqueta, cal que compleixin, entre altres:
 - Aspectes de reciclabilitat
 - Requisits quant a les fonts d'origen, entre altres
- [Ampolles i gots retornables](#). Per tal d'obtenir l'etiqueta, cal que compleixin, entre altres:
 - Requisits específics i garantia del sistema de retorn
- [Envasos retornables](#). Per tal d'obtenir l'etiqueta, cal que compleixin, entre altres:
 - Mínim de cicles de rentada o de vida útil segons tipus d'envàs o embalatge
- [Plàstics reciclats](#). Per tal d'obtenir l'etiqueta, cal que compleixin, entre altres:
 - El percentatge de plàstic reciclat del producte ha de ser del 80% en pes com a mínim

8. *Global Recycled Standard (GRS)*

Certificació de tercers que assegura que es compleixen requisits ambientals i socials determinats (cadena de custòdia), entre ells un mínim de contingut reciclat del 50%.

9. *Recycled Claim Standard (RCS)*

Certificació a tercers que assegura que s'utilitzen materials reciclats en la fabricació d'un producte (cadena de custòdia). Certifica qualsevol producte que tingui un mínim del 5% de material reciclat. S'utilitzen les dues tipologies d'etiqueta següents:

- RCS 100: quan un producte té un contingut en material reciclat del 95-100%

- RCS *Blended*: quan un producte conté entre un 5 i un 95% de material reciclat

10. Segell de reciclabilitat

**RECYCLABILITY
LABEL**

Certificació de la reciclabilitat dels productes elaborat pel Gremi de Recuperació de Catalunya, la Càtedra de la UNESCO de Cicle de Vida i Canvi Climàtic ESCI-UPF i la consultora Dríade Soluciones Ambientales. Útil com a mètode d'acreditació de la reciclabilitat exigida o valorada als plecs

11. EuCertPlast

EuCertPlast

Certifica plantes de reciclatge de plàstic per tal d'avaluar el contingut en material reciclat dels productes que en resultin (l'Àngel Blau l'utilitza com a garantia de traçabilitat dels seus productes elaborats amb plàstics reciclats).

12. RecyClass

Permet acreditar la traçabilitat del material reciclat des de l'origen i el contingut exacte de material reciclat en cada producte. Per obtenir la certificació, no és necessari tenir un contingut mínim en material reciclat, sinó que Recyclass ja

determina el percentatge de material reciclat, que pot ser tant preconsum com postconsum. Es tracta d'una certificació equivalent a la d'EuCertPlast. També certifica el grau de reciclabilitat dels productes.

13. TÜV Austria

Els envasos i embalatges certificats amb l'etiqueta *OK compost home* de TÜV AUSTRIA ofereixen la garantia de ser biodegradables en compostatge domèstic, mentre que els que se certifiquen amb l'etiqueta *OK compost industrial* es biodegraden únicament en plantes de compostatge industrials i es basen en el compliment de la norma UNE-EN 13432, "Envasos i embalatges. Requisits dels envasos i embalatges valoritzables mitjançant compostatge i biodegradació. Programa d'assaig i criteris d'avaluació per a l'acceptació final de l'envàs o embalatge".

Aquest document ha estat aprovat per la Comissió de Seguiment de l'Ambientalització de la Contractació Pública en la sessió de data 3 de maig de 2024.